

GYS

af Bjarne Dalsgaard Svendsen

Mathias F. Clasen har udgivet bogen "Homo Timidus" - Det frygtsomme menneske. Mød ham her – hvis De tør!

Når man skal besøge en mand, der har skrevet den første bog om dansk horrorlitteratur, gør man sig uvilkårligt tanker om, hvordan han har indrettet sig. Sover han i en kiste om natten? Er hans bolig et kabinet af udstoppede flagermus, kranier, kolber med homunculi, er der et pentagram på gulvet, tegnet i blod? Er der tændt sorte stearinlys og spilles Bachs H-mollmesse baglæns på cd'en? Mulighederne er mange, og man banker ganske spændt på døren.

Forfatteren, Mathias F. Clasen, for ham er det, det drejer sig om, lukker op og fører an ind i en lejlighed, der langt fra at være rædselsfuld snarere fremstår som et *mexican stand-off* mellem en mængde velnærede bogreoler og så hustruen, Camillas, mere feminine indretningstouch.

Man får kaffe i poten, og idet man ser sig om, forstår man, at dette bibliotek ville man gladelig

lade sig isolationsfængsle med et kvartal eller to. Man ville i så fald være i selskab med en ikke ringe procentdel af de seneste årtiers læseværdige horrorlitteratur. (Der er naturligvis også litteratur, der ikke har som formål at skræmme sin læser – men der er jo *faux pas* i de fleste reoler.)

Man lader sig placere ved et gammelt, tidspatineret træbord, sipper til kaffen, og stiller så det meget velgennemtænkte spørgsmål:

Hvorfor skrive om horror – hvorfor denne ugudelige interesse?

– Først vil jeg sige, at jeg *hadede* gys som knægt. Kunne ikke døje det. Jeg var selvfølgelig interesseret og behørigt fascineret som enhver anden, men jeg fik de modbydeligste mareridt, blot jeg kastede et blik på omslaget af en gyserbog. Jeg var i det hele taget meget mareridts- og angstplaget som dreng, så vidt jeg husker. Jeg tror ikke, at der er en sammenhæng mellem dette og min aktuelle horrorinteresse, men jeg kan naturligvis ikke udelukke det.

– Jeg afskyede som sagt gys, og det gjorde jeg lige til en sensommerdag i '94, hvor min - nu

meget nære, men dengang helt nye - ven Mike inviterede mig hjem til sig og sin mor. Hans mor havde lavet sin berygtede chili con carne. Det nævner jeg naturligvis, fordi der er en pudsig forbindelse til min chiliteori. ("Chiliteorien" går ud på, at der kan være et sammenfald mellem det at spise chili (at nyde noget, der brænder, gør ondt og i grunden er ubehageligt) og at se/læse horror, hvilket jo også kan være ganske ubehageligt - red.).

- Efter at vi havde spist så vi Kongens (Stephen King, red.) "The Stand" på LaserDisk. Og

det var stort. Det var første gang - som jeg husker det - at jeg nød en horrorhistorie. Filmatiseringen af romanen har bestemt sine fejl - adskillige af dem - men den var alligevel helt ulig noget andet, jeg hidtil havde udsat mig for - indtil jeg begyndte at læse Kings romaner. Der var så meget idé bag ... de pirrede virkelig fantasien, syntes - og synes jeg - og det er en kvalitet, jeg sætter virkelig højt: at et stykke kunst kan *spark the imagination*. Knipse til en

dominobrik. Ikke bare sætte tanker i gang, men ... virkelig mobilisere læserens/seerens fantasi - og gerne mobilisere den ad helvede til og tilbage igen. Så den oplevelse vakte - eller skabte? - en appetit på det horrible.

- Så som det sikkert har været tilfældet for utallige mennesker, var King min portal til skrækhistoriernes forunderlige verden. Jeg begyndte med at læse dem i halvdårlige danske oversættelser - og indså, at de måtte læses på engelsk, hvilket jeg så gjorde, glubsk. Og med tiden - som regel inspireret af Kings *casual* anbefalinger, f.eks. i artikler, interviews, forord og fagskrifter - opsøgte jeg andre horrorforfattere - og genopdagede i øvrigt Dennis Jürgensen, som jeg ellers ikke havde læst i en årrække.

Drager, damer og dæmoner

Men det var ikke vejen lige lukt til *Homo Timidus*, for indimellem udkom en bog, der var noget ganske nyt i dansk litteratur. Den hed *Drager, damer og dæmoner - en guide til Dennis Jürgensens univers*.

Selvfølgelig var der tidligere blevet udgivet bøger om b/u-forfatterskaber i Danmark, men ikke én som denne. Mathias F. Clasen var, med sine 22 år, ikke (meget) ældre end de læsere, han skrev for. Han skrev ikke primært, fordi han ville udsige noget om b/u-litteraturen som sådan, han skrev - som erklæret Dennis-devotee - simpelt hen fordi han mente, at der manglede en grundig introduktion til Stephen Kings danske fætter, Dennis Jürgensen.

At skrive en bog på et brændstof, der be-står af lige dele umiddelbar begejstring og solid genreindsigt, at skrive om en børne/ungdomsbogsforfatters værk uden at betragte det som bestående af bøger for børn og unge, men slet og ret som bøger - dét var nyt i Danmark.

Hvorfor en bog om Dennis Jürgensen?

- Som nævnt havde jeg genopdaget Dennis' forfatterskab, da jeg var blevet indtaget af horrorgenren. En aften sad jeg så og ledte efter litteratur om Dennis på nettet, og der var ikke meget. Dagen efter sendte jeg en mail til Tellerup, (Dennis Jürgensens forlag, red.) og tilbød dem at skrive en bog om Dennis. Den følgende dag igen fik jeg en mail tilbage om, at jeg da bare kunne se at komme i gang.

Mathias var på det tidspunkt begyndt på

litteraturstudiet ved Århus Universitet og havde holdt ud i ca. fjorten dage, da han besluttede sig for at erklære det for et fjumreår, at opfatte SU'en som kulturstøtte, og gav sig til at researche og skrive bogen om Jürgensen.

Den udkom i 2002 og rummer en kort, bred introduktion til gyserlitteratur, hvorefter den bog for bog gennemgår Jürgensens forfatterskab – og slutter af med interviews. Bogen afløkkede ros & respekt og solgte nærmest astronomisk for en bog af dén kategori.

Mesteren selv, Dennis Jürgensen, skrev følgende i en mail til sit forlag: "Lad mig med det samme slå fast, at jeg er dybt imponeret (og beæret) over det store arbejde, som Mathias har lagt i denne bog. Det glæder mig naturligvis, at han generelt kan lide historierne, men det fedeste er efter min mening, at han opfatter bøgerne på nogenlunde samme måde som jeg selv ... Mathias er fantastisk velformuleret, og jeg tror, at han har en stor fremtid som forfatter inden for områder, der måtte interessere ham.

– *Hvad betød det så?*

– Det betød meget for min selvtillid. Jeg har altid gerne villet skrive, og nu var jeg i gang. Jeg havde kontakt med et forlag, jeg tog ud og holdt foredrag, jeg blev bestilt af Forfatterweb til at skrive portrætter, og jeg blev inviteret til at holde foredrag på Bogmessen ...

– ... *Og det førte til, at du skrev din aktuelle bog, Homo Timidus, dén vender vi tilbage til. Nu skal vi imidlertid høre om mennesket Mathias F. Velkommen til "Her er dit liv!"*

Starten

Mathias er århusdreng, født 23. april 1978 som barn af en psykolog og en skolelærer. Han er opvokset i øgadekvarteret, et gammelt arbejderkvarter, som blev invaderet og mondæniseret af akademikere i halvfjerdserne. Som fjortenårig blev han sendt på kostskole i England, på Sidcot, en fornem skole, hvor der havde gået prinser etc.

– *På kostskole i udlandet som fjortenårig? Var du en rod?*

– Ne-øj. Ikke på det tidspunkt. Ikke endnu. Det var vel ment som en oplevelse fra mine forældres side. Det var ikke, fordi de havde specielt travlt eller sådan noget, at jeg skulle af vejen. Men det er da rigtigt, jeg var jo ikke så gammel. Jeg kan huske den første aften - det var ganske rædselsfuldt. Jeg savnede min familie frygteligt, men samtidig havde jeg en følelse af, at det var noget, jeg skulle stå igennem. Noget jeg skulle klare.

Jeg boede på værelse med to engelske fyre, som havde et fast ritual hver aften. Når de troede, at jeg var faldet i søvn, fandt de deres pornoblade frem og så skiftedes de til at forestille sig en nøgen kvinde og så fortælle, hvad de ville gøre ved hende fra fødderne og op ... Så den første aften lå jeg i det værst tænkelige humør og lyttede til deres udgydelser ... Men senere stjal jeg deres pornoblade af og til ... jeg vidste jo, hvor svære de var at få fat på derovre ...!

Mathias F. Clasen slap dog helskindet ud af det engelske kostskolemiljø, vendte tilbage og i 1994 startede han på Århus Katedralskole. Da Mathias var færdig med i 1.g flyttede hele hans familie imidlertid til England, hvor han så i stedet begyndte på high school. Begejstringen var dog til at overskue:

– På det tidspunkt havde jeg det ikke så fantastisk med mine forældre. Jeg var træt af regler og forbud, så eftersom jeg havde kunnet taget kørekort som syttenårig i England, lånte jeg bilen og kørte tilbage til Danmark.

Mathias flyttede ind hos en god ven og begyndte at arbejde i Føtex' slagterafdeling. Samtidig skrev han skønlitterære romaner og forsøgte at afsætte dem til Tellerup. Her mente man, at den på det tidspunkt meget unge forfatter var løfterig, men ville dog ikke i første omgang udgive ham. I stedet rådede forlæggerne ham til at gå videre med sin skolegang.

Han begyndte i 2.g, et år efter sin oprindelige klasse, og mødte ret hurtigt en ligesindet, en digterspire:

– Vi var rigtig intellektuelle – i lodenfrakker med kraven op om ørerne – og kunne absolut ikke tage skolen – eller hele dét der system, for den sags skyld – alvorligt. Vi besluttede os for at

droppe ud efter et halvt års tid og havde planer om at køre Indien tyndt på motorcykel.

Mathias tog dog først i kibbutz i tre måneder, hvor han lagde lodenfrakken og lod sig kronrage og pierce i stor stil.

Hjemme igen besluttede Mathias at gøre endnu et forsøg på at tage dén forbandede studentereksamen.

Han skiftede drømmen om motorcyklen ud med virkeligheden bag et kasseapparat – og blev kassedame i Superbrugsen, indtil han i 1997 begyndte på Århus Akademi. Han blev omsider student i 1999.

(Intervieweren sidder og tænker, at det er pudsigt. Han har læst Mathias' bøger, han har talt med ham adskillige gange, mailkorresponderet hyppigt med ham, og ved, hvor begavet han er – og alligevel har han brugt fem år på at tage sin studentereksamen. Dog, dybest set handler det om oprørstrang, om vedholdenhed – og så om dette, at nogle mennesker opfatter den lige vej som en ørkenvandring og vildfarelsen som den rette vej.)

The Horror

Mathias begyndte at læse engelsk i september 2001. Og det var, med hans egne ord, som at komme hjem. Efter kunstnersjælens oprør, efter omvejene, efter vildvejene, følte det godt at indlede et studium, hvor der var rammer, der trods alt ikke var for faste.

Som Klods Hans' udsendte noterer sig, har han endog klippet sin hestehale af og fremtræder nu med en frisure, der i tidligere tiders børnebøger ville være blevet beskrevet som "pudseløjerlig". Og vi nærmer os nu det egentlige, den nyhedsvinkel, der har fået os til at interviewe ham *in the first place*, nemlig udgivelsen "Homo Timidus".

– *Hvad skal der til for at skrive en bog af den kategori?*

– Jeg synes, at jeg er blevet nogenlunde systematisk med årene, og så tror jeg at dét, at jeg gider ... bruge kolossalt megen tid på at sætte mig ind i det, jeg skal skrive om. Et egentligt

talent ved jeg ikke, om man kan tale om - men der er dog folk, der mener, at jeg er i besiddelse af et vist analytisk talent ...

– *Du er lidt for beskeden ...Jeg synes, at dine bøger er så flot skrevet, så levende skrevet, at de rummer en sproglig oplevelse, som jeg snarere forbinder med god skønlitteratur end god faglitteratur. Må jeg ikke i det mindste citere dig for, at du kæler for sproget i dine bøger?*

– Jo, det er bestemt en del af det ...

(Men andre ord, Mathias F. Clasen er ikke en mand, der spiller på den helt store basun, når han omtaler sig selv og sit værk. Lad i stedet intervieweren indskyde en upassende subjektiv bemærkning: "Homo Timidus" er indvarslingen af en fornyelse af den brede genrekarakteristik i dansk litteratur, derved at den er tilpas let at læse, (som den påagtede og nu og da frygtede Steffen Larsen bemærkede i sin anmeldelse), og samtidig er det en unikt velresearchet, kongenial bog. Den er hverken frygtelig eller frygtsom – men den kan være frygtindgydende, hvis man følger dens anvisninger og nedsænker sig i det hav af gode gys, den introducerer.)

Coda

Mathias' hustru kommer hjem med den lille platinklump i favnen. Han hedder Tobias, og hans bibliotek er allerede grundlagt. Han er tavs, nysgerrig, som han rækker sin hånd med de dovent virrende fingre ud mod den fremmede entitet, der befinder sig i stuen. Klods Hans' udsendte rejser sig, og det samme gør Mathias.

– Skal jeg ikke lige køre dig hjem?

– Jo, det synes jeg da bestemt, svarer Klods Hans' ubeskedne udsendte.

De sætter sig ud i Mathias nyindkøbte bil og får straks fyr på et par cigaretter. Idet de svinger ud på vejen, bemærker Klods Hans' udsendte den lille plasticfigur, der dingler fra bakspejlet. Det er Edgar Allan Poe – med *Nevermore* på skulderen.

Mathias er en dedikeret mand. Han er, hvad englænderne kalder *thorough*. Det er svært at oversætte direkte, men det betyder, at man gør, hvad man vil, og at man vil, hvad man gør.